GAZETA Wielkiego Xięstwa POZNAŃSKIEGO.

Nakładem Drukarni Nadwornéj *W. Dekera i Spółki.* — Redaktor: *A. Wannowski.*

№ 289. W Piątek dnia 10. Grudnia. 1841.

Wiadomości krajowe.

Z Berlina, dnia 7. Grudnia.

Odjechał: Król. Angielski Poseł, Generał brygady, Lord William Russel, do Londynu.

Wiadomości zagraniczne.

Francya.

Z Paryża, dnia 1. Grudnia.

Moniteur parisien donosi: »Kilka dzienników wspomina o rozwiązaniu Izb, jakby o pytaniu w mowie będącém. Stósownie do czerpanych z autentycznych źródeł wiadomości zapewnić możemy, że dzienniki te zupełnie bezzasadne głoszą nowiny.«

Pan Salvandy, Poseł Francyi w Hiszpanii, nocy zeszłéj z Paryża do Madrytu wyjechał. Dopiero dnia 6. przez granicę przejedzie, kiedy instrukcye rządu madryckiego na przyjęcie jego (tak donosi Messager) rychléj tam przybyć nie mogą.

W Dzienniku Sporów czytamy: »Podług innych gazet donosiliśmy, że wyznaniu Auszburgskiemu dwa nowe kościoły mają być ustąpione. Zdaje się rzeczą niezawodną, że kościół de Panthemont gmina kalwińska otrzyma. Co zaś do kościoła de l'Assomption, to ani mowy o tém nie ma, żeby go ewanielikom wydać miano.

Pana Lamartina zasady pod względem Wschodu są znajome. Uważa on rozprzężenie państwa Tureckiego jako bliskie i nie wierzy w jeniusz organizacyjny Baszy Egipskiego. Zdaniem jego, po podziele Turcyi, Syrya środek państwa chrześciańskiego stanowić powinna. Ideje te na ostatniéj sessyi z mniéj pomyślnym wypadkiem rozbierano, chociaż Pan Lamartine ile możności prawdziwości ich dowodził.

W Gazette de Tribunaux czytamy: Onegdaj rano, gdy przybywający z Havru parostatek „Industrie« zajmował się wyładowaniem w porcie St. Nicolas, wzdłuż bulwaru tuileryskiego i Louvru położonym, odkryli urzędnicy celni po za pakami i wańtuchami dwa małe działa na lawetach z kołami z żelaza lanych. Kapitan zapytany o ich właściciela odpowiedział, że nie wie, jakim sposobem dostały się na okręt, ani do kogo należą, jakoż w spisie frachtowym nie były umieszczone. Gdy nikt o te działa się nie upominał, odesłano je przy raporcie do Prefektury policyi.

Według listów z Londynu, tak nazwany Xżę Normandyi został za długi uwięziony.

Anglia.

Z Londynu, dnia 26. Listopada.

Podług gazety Globe miała Królowa wstręt swój przeciw temu wynurzyć, gdyby nowo narodzony dziedzic tronu miał otrzymać przydomek, równający go w randze dostojnemu ojcu jego, Xięciu Albrechtowi. Wieść niesie, że w tym przedmiocie formalne się odbywały narady między N. Panią, pierwszym Ministrem i Lordem Kanclerzem, czyby nie można w téj mierze od starodawnego zwyczaju odstąpić. N. Pani jest najprzyjemniéj, kiedy syna jéj nazywają „młodym Xięciem" i takim go też służba dworska zaszczyca przydomkiem.

W Irlandyi nadeszła chwila, kiedy, jak wiadomo, zbierają roczną rentę dla O'Connella. Oranżyści chcieli przy téj sposobności agitatorowi figiel wypłatać. W zeszłą niedzielę bowiem Trinitatis, dnia 14. Listopada znaleziono w Dublinie na wszystkich narożnikach ulic następujące afisze poprzylepiane: „Mansionhause, d. 13. Listopada. Ponieważ ja, niżéj podpisany, teraz urząd honorowy burmistrza w drugiéj stolicy państwa piastuję, upraszam publiczność, żeby ofiary jałmużny dla mnie aż do roku przyszłego odłożyć raczyła. Tuszę sobie, że moje 8 milionów wiernych Irlandczyków i w téj mierze pojdą za radą swego życzliwego przyjaciela Daniela O'Connell.« — Podstęp ten, (powiada »Koresp. Dubliński«) mógłby był O'Connellowi wielki przynieść uszczerbek, gdyby natychmiast nie porozsełał zgraję posłanników, aby afisze te zrywali. Obecnie u drzwi trzydzieści katolickich kaplic Dublina stoją kwestarze, usiłując od nabożnych dobremi i złemi słowy dla tego »ojca ludu« składki wybierać." — Zresztą stósownie do gazet torysowskich, kilku duchownych w Irlandyi tego roku oświadczyć miało, że na kwestowanie dla O'Connella przed kościołami swémi nie zezwolą. Przeciwnie pisze gazeta liberalna Dublin Pilot: „Zbieranie daniny O'Connelskiéj dnia 21. Listopada tu nastąpiło, a wypadek był jak najpomyślniejszy; przeszłego roku bowiem tylko 1438 funt. uzbierano, tego roku zaś 2000 funt. szt. Podobnie w innych miejscach lud hojnym się okazał. Biskup Dubliński, jak zwyczajnie, 10 funt. szt. ofiarował.

Brighton Gazette wspomina w sprawozdaniu o obecnie przedsięwziętych wielkich uzbrajaniach w Portsmouth, że wszystkie okręty wojenne teraz kompletne mają osady, tak iż co chwila na wojnę wyruszyć są gotowe.

Doniesienia z obwodów rękodzielniczych brzmią ciągle jak najsmutniéj. W Manchester, podług Manchester Times, bankructwo fabryki katunu PP. Gisborne i Wilson, zdarzone na początku tygodnia tego, wielkie uczyniło wrażenie na kupcach katunem handlujących. Długi domu tego wynoszą 100,000 f. szterl.; pociągnął on za sobą jeszcze upadek dwóch innych domów.

W Paryżu umarł niedawno w 76 roku życia Lord Elgin, Par Szkocki, Generał w armii, Kurator muzeum angielskiego i Członek Rady Tajnéj. Przed 30 laty ważne świadczył usługi będąc Posłem w Stambule.

Krewny O'Connella, p. Karól O'Connell, dotychczasowy Prokurator w Irlandzkim hrabstwie Clare, usunięty został przez Lorda Namiestnika z swego urzędu, z powodu, że jednego repeala obwinionego o morderstwo nie chciał stawić w stanie oskarzenia.

Wiadomość niedawno w dzienuikach rozgłoszona, jakoby w Izbie skarbowéj znaleziono klejnoty wielkiéj wartości, była przesadzona. Za otworzeniem bowiem znalezionego pudełka, i ocenieniem znajdujących się w niém klejnotów okazało się, że ich wartość nie przechodzi 40 f szt.

Rząd mianował kommisyą do wspierania sztuk pięknych w Anglii. Członkami jéj są między innemi Lordowie: Melbourne, Palmerston i Russel.

Tunnel uważany już teraz za skończony, rozpoczęty został r. 1825 przez inżeniera Brunel, rodem Francuza, który niedawno mianowany został przez Królowę kawalerem, i już w Maju 1827 r. ukończone były ¾ części całéj długości, około 1300 stóp, gdy zarwanie się łożyska rzeki zniweczyło całą robotę. Przedsięwzięciem tém zajęto się jednak nanowo, lubo zarywanie ponawiało się kilka razy, i często zbywało na pieniędzach, tak że Parlament musiał udzielać wsparcia pieniężne; stałą tę wytrwałość pomyślny uwieńczył skutek.

Greenock Advertiser donosi, że przeznaczone do Indyi zachodnich 14 parostatków, które teraz dla król. towarzystwa żeglugi parowéj budują, i odbywać mają służbę pocztową między wyspami zachodnio - indyjskiemi i Anglią, są bliskie ukończenia, i wkrótce zbiorą się pod Southampton, zkąd odpłyną do Indyi zachodnich. Należą one do klassy największych parostatków.

Hiszpania.

Z Madrytu, dnia 23. Listopada.

Dziś odprawił Regent swój wjazd do stolicy. Od godziny 9. zrana bito po wszystkich ulicach stolicy w bębny; o godz. 11téj stanęła gwardya narodowa w szeregach od bramy Alkalskiéj aż do zamku; artylerya stała za bramą. Raniuteńko przesłano otwarty sześciokonny pojazd, prowadzony przez służbę dwor-

ską w liberyi rządowéj Ayuntamiento, w ofierze dla Regenta. Członkowie Ayuntamiento opuścili o godzinie 11½ ratusz i udali się przed bramę Alcalską, gdzie nieco późniéj i Regent pocztowym powozem przybył. Alkalde Mayor powitał Regenta w imieniu Ayuntamiento mową. Regent odpowiedział na to uprzejmie i wsiadłszy do owego pojazdu, pojechał do zamku dla złożenia powinszowania młodéj Królowéj, z którą się na chwilę z balkonu ludowi ukazał, a następnie w tryumfie do swego mieszkania odprowadzony został. Wszystkie domy wystrojone były kwiatami i chorągwiami, a wieczorem stolicę oświecono.

Belgia.

Z Bruxelli, dnia 24. Listopada.

(*Gaz. Powsz.*) — Instrukcya zamachu orańżystowskiego czynnie się odbywa. Już przeszło 260 świadków wysłuchano. Obżałowani siedzą ciągle w więzieniu. Rząd posiada teraz autentyczne dowody. Zdaje się, że spiskowi wielu osobom tajemnice swe wydali, że je przekupić i zwieść usiłowali, mianowicie wojskowych. Zeznania wiarogodnych indywiduów to sprawdzają. Obżałowani dotychczas bronią się systematem najuporczywszego zapierania się, tuszymy sobie jednak, że może z czasem jeden albo drugi coś wyzna. Niezawodną, że zamach miał swe rozgałęzienia za granicą, że oskarzeni w interesie zrzuconéj z tronu belgijskiego rodziny Nassau działali albo działać myśleli. Zamiarem ich było Belgią i Hollandyą z oddzielną administracyą pod jedno połączyć berło. Podróż Adjutanta sąsiedzkiego Xięcia, rodowitego Belgijczyka, miała styczność z tym projektem. — Rozumieją, że instrukcya zamachu za 8 albo 10 dni będzie skończona; potém nastąpi sprawozdanie, które obżałowanych do Sądu przysięgłych odeśle. Proces przed Sądem tym w Styczniu toczyć się będzie.

W nocy z dnia 20. mca b. zakradli się złodzieje do wielkiego kościoła Ś. Jakóba na Caudenbergu i dostali się do loży Królowéj. Nie wiadomo jeszcze, jakie przedmioty ukradli.

Włochy.

Z Rzymu, dnia 23. Listopada.

Dekretem świętéj inkwizycyi z d. 15. m. b. następujące książki dla chrześciaństwa katolickiego zakazane i w indexie dzieł zakazanych umieszczone zostały: 1) Der Primat der römischen Päpste, przez J. Ellendorfa. 2) Die römischen Päpste, ihre Kirche und ihr Staat im 16ten und 17ten Jahrhundert; przez Leopolda Ranke. 3) Cours de Philosophie de l'Histoire fait publiquement à l'Université de Bruxelles, par J. J. Altmeyer. 4) Annuaire de la Société des Etudians de l'Université libre de Bruxelles. 5) Następujące osiem pism przez Balzaca: *a*) M. Le Lys dans la Vallée; *b*) Physiologie du Mariage ou Méditations de Philosophie éclectique sur le bonheur et le malheur conjugal; *c*) Le Livre Mystique; *d*) Les Cent Contes drolatiques; *e*) Nouveaux Contes philosophiques; *f*) Contes Bruns; *g*) L'Israélite (pod przybraném nazwiskiem) de Horace de Saint Aubin. *h*) L'Excomunié. Roman Posthume (pod tém samém nazwiskiem). 6) Vidaurre contra Vidaurre. Volumen I. Curso de Derecho Eclesiastico etc. Por M. L. Vidaurre. 7) Defensa Catolica del primer tomo del „Curso de Derecho Eclesiastico" del Sr. Vidaurre, contra las censuras del Presbitero D. Jose Mateo Aguliar y del P. F. Vicente Seminario, escrita por Marca-Martillos. 8) La verità intrinseca ed essenziale della Religione Cristiana, ovvero la verità della Religione Cristiana demostrata per la semplice esposizione de' soui Dogmi, e della sua morale. Opera dell' Abate Vincenzo Pojana; i 9) De Rica y Aguilar D. Emanuel „El Gobernador Vicario General Eclesiastico de la Diocesis de Zaragoza." Al Venerable clero y fieles etc. „Qué felices somos habrán dicho algunos eclesiasticos etc." Decr. S. Off. die 18. Augusti 1841.

Z Ankony, dnia 26. Listopada.

(*Gaz. Pow.*) — Według wiarogodnych wiadomości z Aten przesłał rząd grecki zaraz po powrocie Króla do Aten, reprezentantowi tureckiemu, Panu Mussurusowi, notę, która, ułożona w jak najprzychylniejszych wyrazach, żadnych nie pozostawia wątpliwości, że zachodzące między Konstantynopolem a Atenami nieporozumienia w zgodny sposób załatwić się dadzą. Zawiadomiają w niéj Pana Mussurasa, iż starać się będą o załatwienie wszelkich przez rząd turecki podanych zażaleń i że niezwłocznie do tymczasowego rozstrzygnięcia spórnego pytania granicznego przystąpią. W tym względzie bowiem domaga się Porta bezpłatnéj expropryacyi należących do właścicieli tureckich ziemskich posiadłości w Vakufie, Tebach i Tessalii, albo zapewnienia tymże Turkom bezprzeszkodnego posiadania w mowie będących włości. Z tonu i treści noty wnosić można, iż rząd grecki z swéj strony niczego nie zaniecha, coby się do załatwienia w dobry sposób wszelkich zachodzących jeszcze zatargów przyłożyć mogło.

Rozmaite wiadomości.

Z Poznania. — Dziennik urzędowy Król. Regencyi w Poznaniu z dn. 7. b. m. obejmuje między innémi ogłoszenie ministeryalne tyczące się sądowolekarskich badań i opinii we względzie wątpliwych usposobień umysłowych; — doniesienia o chorobach bydlęcych; — następujące pochwały: Przy gaszeniu wybuchłego na dn. 2. m. z. pożaru w Kempnie odznaczyli się najchlubniéj poczthalter Porucznik Hocke i reprezentant miasta J. W. Friedlaender, obadwa z Kempna. — Przy gaszeniu pożaru powstałego w nocy z 10. na 11. m. z. w Trzemesznie pod Rozdrażewem, ptu Krotoszyńskiego, odznaczyli się najchlubniéj: 1) Xiądz pleban katolicki Pigłosiewicz z Rozdrażewa — 2) żandarm Quiel — 3) sołtys Szwintowski z Rozdrażewa — 4) właściciel gruntowy Machalaitis z pustkowia Rybka — 5) sołtys Pabisch z Grembowa i 6) sołtys Raff z kolonii Heinrichsfeld — a przy pożarze wybuchłym dnia 16. m. z. we wsi Łgow pow. Wrzesińskiego, odznaczył się korzystnie Pan Hieronim Gorzeński z Śmiłowa, któremu oględności i czynności prędkie ognia uśmierzenie przypisać należy; — i kroniki osobiste.

— „Orędownika Naukowego“ wyszedł № 49ty i zawiera: Napoleon i Śniadecki. Wyjątek z Mss. Życia Jana Śniadeckiego. — Szara godzina. Poezya przez J. N. J. — Krytyka: Pamiątki Jana Sewer. Soplicy, nadesłane Red. Orędownika przez wydawcę powtórnéj edycyi tego dzieła.

Izraelita tenorzystą. Castil Blaze, znany krytyk muzyki, zrobił wielkie odkrycie. Spotkał on w Awinionie młodego portugalskiego Izraelitę, nazwiskiem Numa, który ma mieć głos nadzwyczaj piękny, i zupełnie głosowi Rubiniego wyrównywający.

Przypadek podczas lania dzwonu. — Dnia 20 z. m. zabrano się w Tournay do lania dla kościoła katedralnego dużego dzwonu. Gdy roztopioną massę 18 tysięcy funtów ważącą w formę lano, taż z wielkim trzaskiem pękła w ziemię. W téjże chwili dało się czuć małe trzęsienie ziemi, a przestraszeni widzowie ujrzeli u nóg swoich wymykające się płomyki.

Podaje się niniejszém do wiadomości publicznéj, że Schie Jaffe kupiec w miejscu i Clara Tiktin panna, kontraktem przedślubnym z dnia 12./17. Listopada r. 1841. wspólność majątku i dorobku wyłączyli.

Poznań, dnia 18. Listopada 1841.

Król. Pruski Sąd Ziemsko-miejski.

Ceny targowe w mieście Poznaniu.	Dnia 8. Grudnia 1841. r. od Tal.	od sgr.	od fen.	do Tal.	do sgr.	do fen.
Pszenicy szefel	2	15	—	2	17	6
Zyta dt.	1	10	—	1	11	3
Jęczmienia dt.	—	22	6	—	25	—
Owsa dt.	—	18	—	—	19	—
Tatarki dt.	—	20	—	—	22	6
Grochu dt.	1	—	—	1	2	6
Ziemiaków dt.	—	8	—	—	9	—
Siana cetnar	—	25	—	—	26	—
Słomy kopa	7	25	—	8	—	—
Masła garniec	1	22	6	1	25	—
Spirytusu beczka . . .	12	15	—	13	—	—